

Maakondlike arenduskeskuste võrgustiku strateegia 2017-2025 seirearuanne 2019

Kokkuvõtte ettevõtlusvaldkonnast

Maakondlike arenduskeskuste võrgustiku strateegia 2017 – 2025 esimene seire viidi läbi 2018 aasta oktoobris järgmine seire viidi läbi 2019 aprillis seoses vajadusega täiendada MAK võrgustiku strateegiat pärast maavalitsuste kadumist, mis tõi kaasa maakondliku arendustegevuse uuenenud korralduse. Seiret teostati vastavalt strateegia eesmärkidele ning selleks kasutati Eesti Statistikaameti andmeid.

Ettevõtlusvaldkonna mõõdikute hindamisel sai kasutada 2017 aasta andmeid.

Tabel 1. Ettevõtlusvaldkonna eesmärkide sihid ja saavutamise hinnang 2018

Eesmärk	Mõõdik	Taseme hindamine - 2016	Taseme hindamine - 2018	Siht - 2025
Töökohtade väärtus väljaspool Tallinna ja Tartut paraneb	Keskmine palk regionides (IV kvartalite võrdlus)	Min 903 € (Saaremaa) ¹ Keskmine 74,8% Tallinna keskmisest	Min 989 € Hiiumaal ² Keskmine 73,9 % Tallinna keskmisest	Vahe Tallinna keskmise palgaga kuni 5%
Ettevõtlusaktiivsus on regionides (va. Tallinn ja Tartu) kõrge	Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta	Min 43 ev. 1000 elaniku kohta (Ida-Virumaa) ³	Min 45 ev. 1000 elaniku kohta (Ida-Virumaa) ⁴	Vahe Harjumaa näitajaga mitte suurem kui 15%
Ettevõtted (20 ja rohkem hõivatut) loovad regionides kõrgemat lisandväärtust	Tunnitootlikkus lisandväärtuse alusel võrreldes Tallinnaga	Min 12 € (Saaremaa) ⁵	Min 13 € (Hiiumaa, Saaremaa) ⁶	Vahe Harjumaa näitajaga mitte suurem kui 15%

¹ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

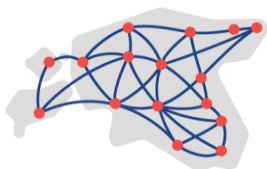
² Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

³ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

⁴ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

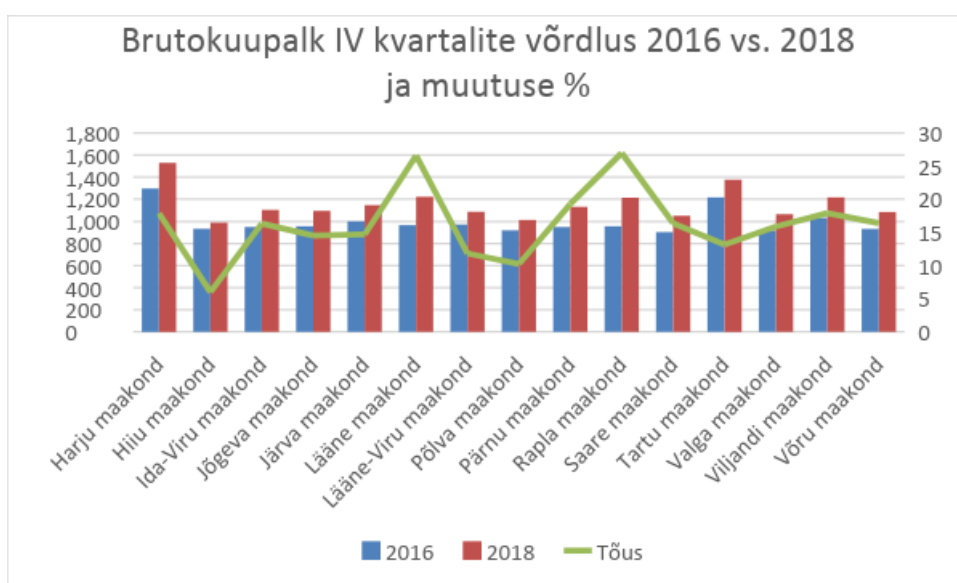
⁵ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

⁶ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

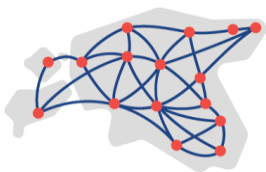
MAAKONDLIKE ARENDUSKESKUSTE VÕRGUSTIK

Töökohtade väärtust hindab strateegia läbi keskmise palga. Keskmise palga vahe Tallinna ja maakondade vahel kasvab. **Kui 2016 aastal oli maakondade IV kvartali keskmine palk 993 € ehk 74,8% Tallinna keskmisest siis 2018 aastal oli see näitaja küll kasvanud 1155 €-ni, kuid see oli vaid 73,9% Tallinna keskmisest palgast.** Palga kasvuga paistab olema suuremaid probleeme Saare- ja Hiiumaal, samuti Kagu-Eestis. Brutokuupalga tõusutrend oli suurim Läänemaal ja Raplemaal.

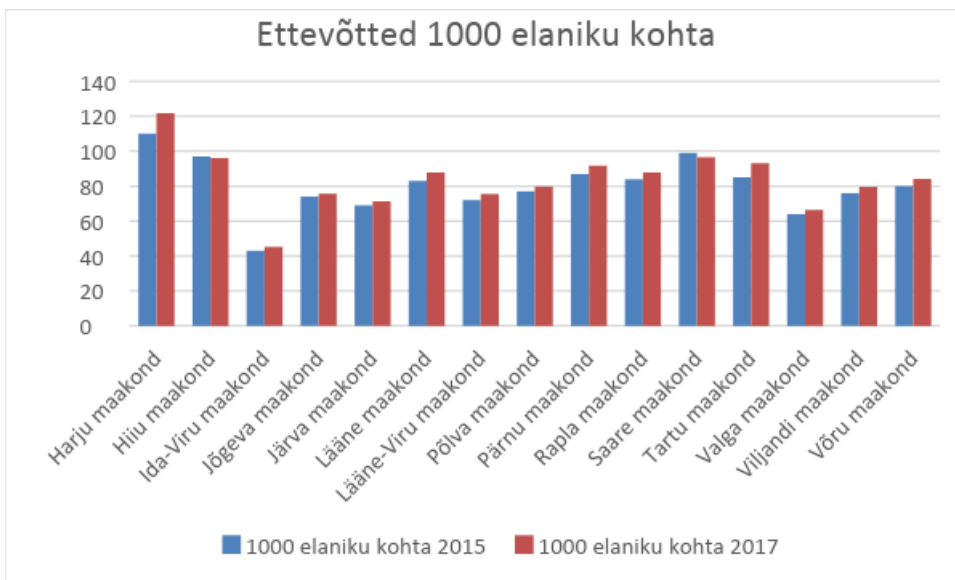

Joonis 1. Keskmine IV kvartali brutokuupalk 2016 ja 2018 ning palgakasvu dünaamika

Ettevõtlusaktiivsus kasvab kõigis maakondades. Vähima ettevõtlusaktiivsusega maakonnaks on endiselt Ida-Virumaa, kus ettevõtete arv 1000 elaniku kohta on peaaegu kaks korda väiksem, kui teistes Eesti maakondades. Suurim ettevõtlusaktiivsus on endiselt Tallinnas ja Harjumaal. Kasvab vahe Harjumaal näitaja ning muude maakondade keskmise vahel, kui 2015 aastal moodustas maakondade keskmine 71% Harjumaal näitajast siis 2017 aastal oli see näitaja vaid 66%.

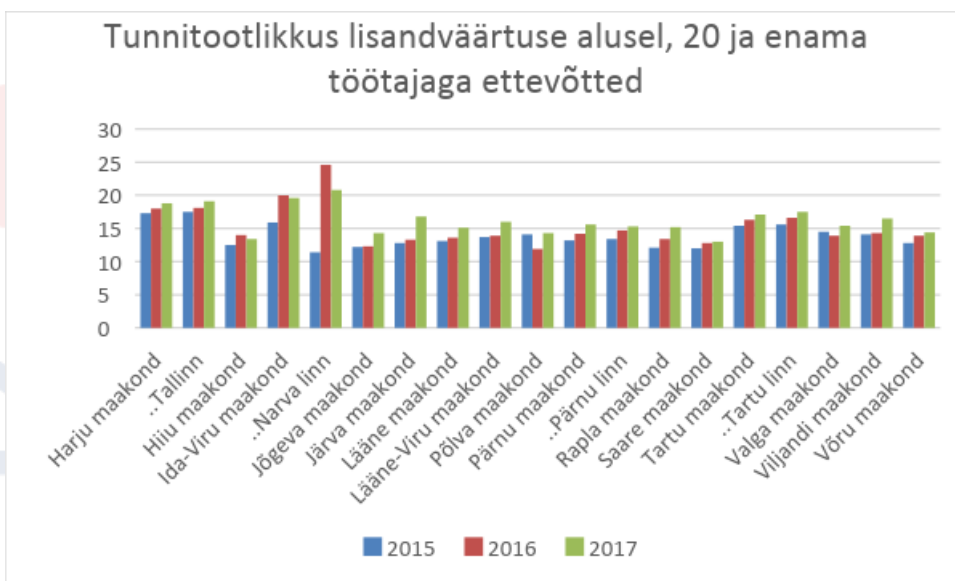

MAAKONDLIKE ARENDUSKESKUSTE VÕRGUSTIK

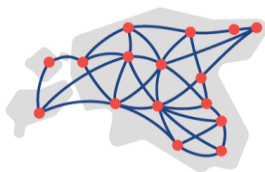

Joonis 2. Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta 2015 ja 2017. Statistikaameti andmete alusel

Tunnitootlikkus lisandväärtuse alusel on püsinud põhiliselt samas suurusjärgus olles valdavalt kasvanud euro või paari võrra.

Joonis 3. Tunnitootlikkus lisandväärtuse alusel 2015 ja 2016. Statistikaamet

Kokkuvõte kodanikuühiskond

Kodanikuühiskonna aktiivsuse hindamiseks kasutab strateegia MTÜ-de arvu 1000 elaniku kohta. Näitaja hindamiseks saab kasutada 2015 – 2018 Statistikaameti andmeid.

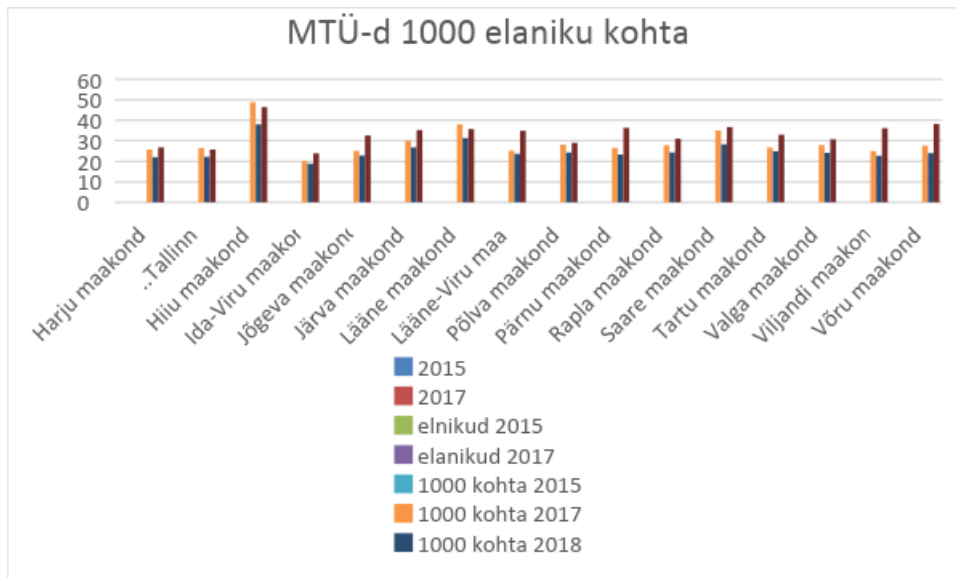
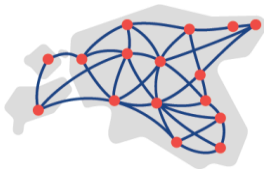
Tabel 2. Kodanikuühiskonna eesmärkide sihid ja saavutamise hinnang 2018.

Eesmärk	Möödik	Taseme hindamine - 2015	Taseme hindamine - 2018	Siht - 2025
Regioonides toimib aktiivne kodanikuühiskond	Majanduslikult aktiivsed MTÜ-d 1000 elaniku kohta ⁷	Min 20 (Ida-Virumaa) ⁸	Min 24 (Ida-Virumaa)	Vähemalt 27 mtü-d 1000 elaniku kohta keskmiselt maakonnas

MTÜ-de arv langes kõigis maakondades 2015-2017 aasta võrdluses ning seda ka suhteliselt sarnase tempoga. 2018 aasta võrdluses MTÜ-de arv 1000 elaniku kohta kasvas jõudes Eesti keskmise näitajani 33 MTÜ-d 1000 elaniku kohta, ületades soovitud sihttaset. Sellegipoolest oleks otstarbekas kodanikuühiskonna mõõdiku sobivus üle vaadata.

⁷ Põhineb eeldusel et aktiivsem kodanikuühiskond toob kaasa suurema hulga mittetulundusühingute tegutsemise, mis on valdavaks kodanike poolt asutatud kodanikuühenduse vormiks.

⁸ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

Joonis 4. MTÜ-de arv 1000 elaniku kohta maakondades 2015 ja 2017. Statistikaamet

Kokkuvõtte elukeskkonna kvaliteet⁹

Elukeskkonna kvaliteeti hindab strateegia läbi rändesaldo, mis põhineb eeldusel, et kvaliteetne elukeskkond mõjub positiivselt sisserändele maakondadesse ning vähendab survet väljarändeks.

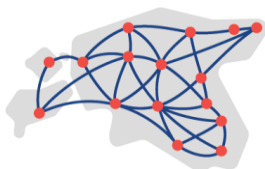
Tabel 3. Elukeskkonna eesmärkide sihid ja saavutamise hinnang 2016, 2017.

Eesmärk	Mõõdik	Tase - 2015	Tase 2016; 2017	Siht - 2025
Regioonides on tagatud tingimused toimekaks ja õnnelikuks eluks	Rändesaldo ja dünaamika regioonides	-72 välisrände saldo (Pärnumaa) ¹⁰ -1206 siserände saldo (Ida-Virumaa) ¹¹	Min +20 välisrände 2017 (Raplamaa) Min -1259 siserände saldo 2016 (Ida-Virumaa)	Rändesaldo on paranenud 10%

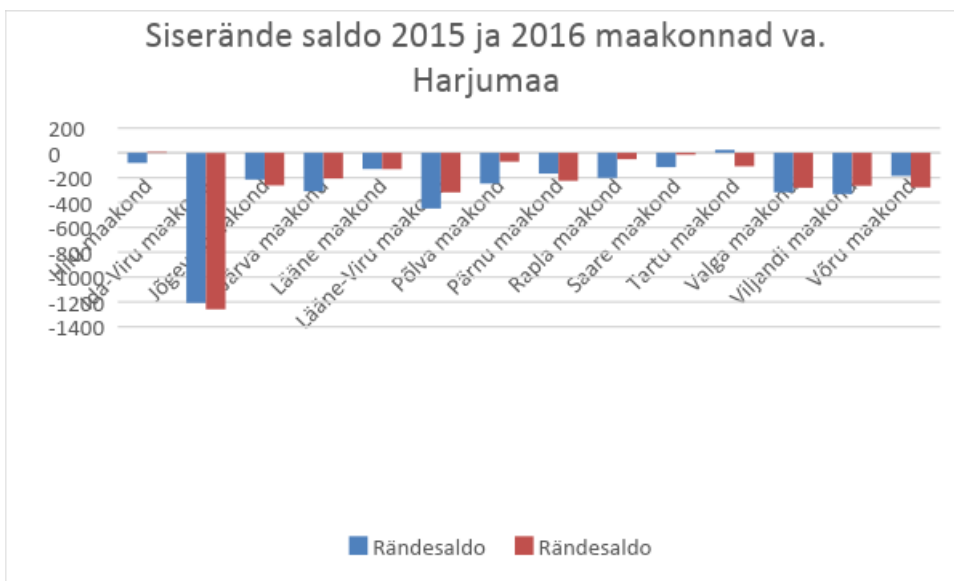
⁹ 2019 seire koostamise hetkeks polnud uuendatud rändeandmeid veel võimalik kasutada.

¹⁰ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

¹¹ Vähim näitaja Eesti maakondade hulgas

--	--	--	--	--

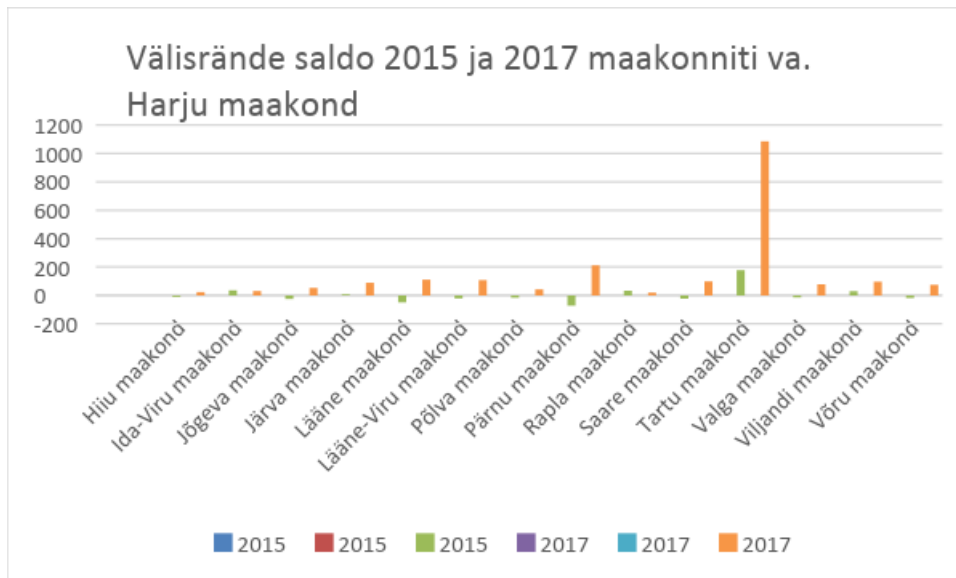
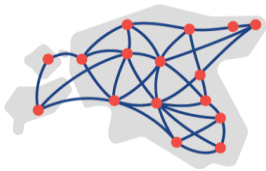

Joonis 5. Siserände saldo 2015 ja 2016, maakonnad va. Harjumaa¹². Statistikaamet

Siserände rändesaldo on enamikes maakondades liikunud paremuse poole.

Saldo läks negatiivsemaks viies maakonnas Ida-Virumaal (-53); Võrumaal (-93); Pärnumaal (-58), Jõgevamaal (-47); Tartumaal (-108). Oodatult oli tugevalt positiivne siserände saldo Harjumaal (3463 aastal 2016), kuid võrreldes 2015 aastaga (3929) vähenes rändesaldo 465 inimese võrra. Tartumaal muutus siserände saldo negatiivseks.

¹² Harjumaa näitajate kuvamisel muutuks joonis halvasti loetavaks. Harjumaa siserände saldo näitajad on toodud tekstis.

Joonis 6. Välisrände saldo 2015 ja 2017 va. Harjumaa¹³. Statistikaamet

Välisrände saldo paranes põhiliselt kõikjal maakondades ning oli 2017 aastaks kõigis maakondades positiivne.

Välisrände osas kasvas välismaalt sisserännanute hulk enim Harjumaaal +2867 2017 aastal (+1910 aastal 2015) ja Tartumaaal +1085 2017 aastal (+178 2015 aastal).

Seire aluseks olnud andmesti on lisatud Excel tabelina.

¹³ Harjumaa näitajate kuvamisel muutuks joonis halvasti loetavaks. Harjumaa siserände saldo näitajad on toodud tekstis.